

Kitap Değerlendirme

ULUSLARARASI GÜVENLİK

Michael E. Smith

Smith, Michael E., Uluslararası Güvenlik. Çev. Ramazan Gözen, Felix Kitap, Ankara, 2020, 472 Sayfa.

Arda ÖZKAN*

Uluslararası ilişkilerin uluslararası güvenlikten ibaret olduğu kabul edilmektedir. Bunun nedeni, uluslararası ilişkiler disiplininin önemli bir güvenlik konusu olan Birinci Dünya Savaşı sonrasında doğması, uluslararası

Değerlendirme Geliş Tarihi: 28.08.2021. Değerlendirme Kabul Tarihi: 23.05.2022.

Kitap Değerlendirme / Künye: ÖZKAN, Arda, "Kitap Değerlendirme: Michael E. Smith, Uluslararası Güvenlik", *Gazi Akademik Bakış Dergisi (GABD)*, Sayı: 30, Cilt: 15, 2022, s. 351-358

* Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Lojistik Yönetimi Bölümü, Uluslararası Ticaret ve Lojistik ABD, ardaozkan83@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0001-6369-0748.

Gazi

Akademik
Bakış

351

Cilt 15
Sayı 30
Yaz 2022

sistemin ve ilişkilerin bütün çağlarında görülen benzeri savaşlar ve çatışmalar üzerine çalışmaların her zaman önemli olmasıdır. Her ne kadar uluslararası ilişkiler disiplini 20. yüzyıl boyunca farklı konular, sorunlar, süreçler ve gelişmelerle ilgilenmiş olsa da uluslararası güvenlik sorunları hala bazı kesimler için tüm gelişmelerin özünde yer almaktadır. Uluslararası ilişkiler konularının önemli bir bölümü “güvenlik eksenli” olmakla birlikte Michael E. Smith’in kaleme aldığı *Uluslararası Güvenlik* isimli kitabı, bu eksenin tekdüze olmadığını, farklı gelişmeler ve çeşitli durumlarla genişlediğini ifade ederek hem uluslararası güvenliğe hem de disipline ciddi bir açılım kazandırmayı hedeflemiştir. Böylece kitap, literatürde dağınık bir şekilde bulunan çok boyutlu geleneksel ve yeni güvenlik yaklaşımlarının uluslararası politikada nasıl şekillendiğini gösteren bir eser olarak yerini almıştır.

Soğuk savaş sonrasında ortaya çıkan yeni sorunlar, çatışmalar ve krizler nedeniyle çok boyutlu güvenlik çalışmaları yapılmış olsa da güvenlikçi paradigmanın özünde fazla bir değişim gerçekleşmemiştir. Özellikle, Türkiye gibi güvenlik konusuna devlet merkezli görüşün hakim olduğu ülkelerde geleneksel güvenlik çalışmalarından farklı bakış açıları gelişmemiştir. Kısmen kendi tarihsel, siyasi ve ideolojik geleneği kısmen de karşılaştığı uluslararası güvenlik sorunları nedeniyle Türkiye’de dar bakışlı bir uluslararası güvenlik anlayışı etkili olmaya devam ederken, özellikle Batı’daki çalışmalarda olmak üzere gelişmiş ülkelerde uluslararası güvenlik konusunda çok çeşitli görüşler üretilmektedir. Kitap, uluslararası güvenliğin sadece devlet merkezli bir sorun olmadığını, devletin içinde, dışında ve ötesinde yeni güvenlik görüşlerinin bulunduğunu ortaya koyup uluslararası güvenliğe farklı bakış açıları getirmiştir. Bu çerçevede Smith, devletin dışında ve ötesinde “insan güvenliği” gibi yeni konuları inceleyerek, Soğuk Savaş sonrasında ortaya çıkan yeni olguların geleneksel güvenlik perspektifini nasıl etkilediğini ortaya koymuştur.

Kitabın *Uluslararası İlişkiler ve Uluslararası Güvenlik* başlıklı Birinci bölümünde uluslararası güvenliğin uluslararası ilişkiler disiplininin neresinde olduğu tartışılmıştır. Smith’e göre, uluslararası güvenlik, bir problemin etkin uluslararası aktörler tarafından önemli veya karmaşık bir duruma geldiğini belirlemiş olduğu ve buna diğer uluslararası aktörlerin de yoğun bir şekilde dikkat göstermeleri gerektiği anlamına gelmektedir. Bu yüzden, uluslararası güvenlik alanı, uluslararası ilişkiler disiplinde merkezi bir konum işgal etmektedir. Bu alanın ortaya çıkmasından beri (yaklaşık olarak 100 yıldır) içeriğinde büyük değişiklikler meydana gelmiştir. Zira 20. yüzyılın ilk on yılında uluslararası ilişkiler çalışmaları, başta savaş olmak üzere klasik güvenlik konuları üzerine yoğunlaşmıştı. Fakat, günümüzde disiplin birçok araştırma alanını içermektedir. Bunlar; uluslararası ekonomi politik, uluslararası hukuk, dış politika analizi, uluslararası örgütler ve bölge çalışmalarıdır. Bu alanlardan her biri, daha sonra kendi alt alanlarını da üretmiş

ve bu alanların çoğu güvenlik sorunlarına değişik açılardan ilgi göstermiştir. Bununla beraber 20. yüzyılda birçok tehdit ve sorun ortaya çıkmasına rağmen, üç büyük çatışma süreci (iki dünya savaşı ve Soğuk Savaş) yaşanmış ve güvenliğin dar bakış açısına sahip olmasına yol açılmıştır.

Uluslararası Güvenlik Çalışmalarında Süreklilik ve Değişim başlıklı İkinci bölümde yeni güvenlik çalışmaları ile ilgili belgelerin temelleri ortaya konmaya çalışılmıştır. Uluslararası güvenlik problemlerini açıklamak amacıyla kullanılan farklı “nedensellik değişkenlerini” farklı bir çerçeve içine oturtmak için kullanılan sistemsel/uluslararası, ülkesel/ulusal ve bireysel/insani analiz seviyelerinin önemi belirtilmiştir. Uluslararası güvenlik sorunları, savaş konularını içeren konularla ilgili modern yazılarda bile Soğuk Savaş zihniyetinin sürdüğünü göstermiştir. Bu bölüm, uluslararası güvenlik konusundaki geleneksel görüşlere karşın, aynı zamanda anarşik bir uluslararası sistemde gelişen uluslararası güvenlik olaylarına ilişkin devlet-merkezli ve yüksek politika görüşüne daha çok meydan okuyan birçok ampirik gelişmenin arttığını teyit etmiştir. Bu gelişmeler; hem sistemsel/uluslararası, ülkesel/ulusal ve bireysel/insani seviye analizleri açısından hem de seviyeler arasındaki ayrımları muğlaklaştıran ve güvenlik araştırmalarını zorlaştıran küreselleşme süreci açısından da görülmektedir.

Uluslararası Güvenliğin Siyaseti başlığını taşıyan Üçüncü bölüm, kitapta ele alınan her çeşit güvenlik probleminin açıklanması amacıyla kullanılan uluslararası ilişkiler teorilerinin belirsizliğini dikkate alarak güvenlik sorunlarının özelliği, sürece dahil olan paydaşlar, tartışılan ve üzerinde anlaşma sağlanan politika seçeneklerinin ele alınması konularında temel politika analizleri ortaya koymuş ve kitabın izleyen bölümlerinde incelenen temel güvenlik sorunlarının her birinin tartışma sürecini ayrı ayrı yapılandırmaya çalışmıştır. Bu kapsamda, bölümlerde incelenen her bir konu için öncelikle, hangi değerli şeylerin korunması gerektiği ile ilgili kim karar veriyor? ve hangi araçlar hangi başarı ölçütleriyle kullanılıyor? gibi sorulara başvurulmuştur. Fakat, bu soruların vurgusu ele alınan politikaya bağlı olarak büyük ölçüde değişiklik göstermektedir. Ayrıca, bu kitap araştırma hedefli bir kitap olduğu için siyasi analizler konuya bağlı güncel ampirik araştırmalar ve kaynaklar ışığında ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Nitekim kitap, bir güvenlik probleminin ne kadar maddi çıkarlar veya fiziki tehditler içerdiğini ya da çıkarların değişik aktörler tarafından hangi ölçüde ampirik gerçeklik olarak dikkate alındığını belirlemeye çalışmıştır.

Dördüncü bölümün konusu, *Devletlerarası Savaş*'tır. Günümüzde devletlerarası savaş çalışmaları, halen Soğuk Savaş döneminin etkisi altında yapılmaktadır. Soğuk Savaş dönemi, uluslararası güvenlik tehditlerinin bir ölçüde iç politika düzeyinde nasıl politize edilebileceğini ve nasıl bir seçim malzemesi olarak manipüle edilebileceğini mükemmel bir şekilde gös-

termektedir. Bu durum, terörizm, salgın hastalıklar, küresel ısınma veya benzeri şekillerde ortaya çıkabilecek bir sorunun, ulusal veya uluslararası güvenliğe yönelik yaşamsal bir tehdit biçimine nasıl dönüşebileceği konusunda hepimiz için bir uyarı işlevi görmektedir. Eğer herhangi bir türde savaş aslında diğer araçlarla siyaset ise, devletlerarası savaş sorununa kalıcı çözüm bulmak politika veya siyaset sorununa çözüm geliştirmek kadar zor bir araçtır. Büyük devletlerin birçoğu uluslararası hukukun ve çatışmaların barışçı çözümünün hikmetlerini övmeye devam etseler de, devletler arası bir çatışmanın uluslararası düzeni tehdit etmesi durumunda bu devletler ileri düzeyde şiddete başvurmayı tercih edebilmektedir. Güçlü devletlerin yer aldığı güvenli barış bölgelerinden oluşan *Kuzey* ile zayıf devletlerin yer aldığı fakir ve güvensiz bölgelerden oluşan *Güney* arasındaki bölünme, bu durumu çok iyi ifade etmektedir.

Devlet İçi Savaş başlıklı Beşinci bölümün konusu devlet-içi istikrarsızlık sorunudur. Bu sorun, 2. Dünya Savaşı sonrası dönemde en önemli güvenlik konularından biri olarak ortaya çıkmış ve diğer birçok sorunla ilişkilendirilmiştir. Nitekim, Soğuk Savaş sonrası meydana gelen iç savaşlarda devletler arası savaşlardan daha fazla insan öldüğü tespit edilmiştir. Sadece 1994'te yaşanan Ruanda soykırımı, çok sayıda kadın ve çocuğun dahil olduğu 800 binin üzerinde insanın korkunç şekilde katledilmesiyle sonuçlanmıştır. 1945'ten beri meydana gelen birçok devlet-içi çatışmada benzeri felaket örnekleriyle karşılaşmıştır. Devlet-içi savaş sorunları, bir adım sonrasında "başarısız" devletler sorununa dönüşmektedir. Bu tür devletlerdeki sorunlar, dış aktörler tarafından kışkırtılabildiği veya istismar edilebildiği gibi diğer aktörlere sıçrayabilir, hastalıklar ve açlık gibi yeni sorunlara da dönüşebilir. Burada dikkat edilmesi gereken husus, devlet-içi çatışmaların hangi koşullarda uluslararası güvenlik problemi olarak ele alınıp alınmayacağıdır. Zira devlet-içi savaş ve başarısız devletler sorunu, bu kitapta incelenen güvenlik kapsamındaki birçok sorunla doğrudan veya dolaylı olarak ilgili bir konudur.

Altıncı bölümün konusu *Silahların Yayılması*'dir. Kitap detaylı olarak incelendiğinde, silahların yayılması konusunda uluslararası politikanın kapsamlı değerlendirmesini yaparken büyük beklentiler, çifte standartlar ve karışık mesajların yer aldığı bir hikaye ortaya çıkmaktadır. Bu hikaye, silahların kontrolü, silahsızlanma tedbirlerinin çeşitliliği ve etkinliği açısından genellikle bir tutarsızlık ortaya koymaktadır. Nitekim, silahların yayılması sorunu açıkça çifte standartlar içermektedir: Silahların kontrolü, teknolojinin gelişmiş devletlerden kendi müttefiklerine yayılmasıyla ilgili olduğu kadar, en az gelişmiş devletlerin kendi teknolojilerini kendi devletleri içerisinde geliştirmesiyle de ilgilidir. Silahların kontrolü rejimi gelişmiş devletlerin, kendi silahlarını geliştirme ve yayma faaliyetlerinin denetlenmesini arzu etmediklerinde ise sona erecektir. Silahların kontrolü, Soğuk Savaş boyunca bile "sahip olanlar" ile "sahip olmayanlar" arasındaki net güç farkını

devam ettirmek için kullanılan bir araç olmuştur. Daha ilginç bir görüş de sahip olanların kendilerini kitle imha silahlarıyla tehdit edebilecek haydut devletlere karşı korunmak adına silah kapasitelerini güvence altına almaları gerektiği iddiasıdır.

Yedinci Bölümün konusu *Uluslararası Terörizm* başlığını taşımaktadır. Her ne kadar terörizm konusu yüzyılı aşkın süredir siyasi bir taktik olarak rol oynamaktaysa da büyük bir uluslararası güvenlik sorunu olarak önemi yeni anlaşılmaya başlamıştır. Diğer hiçbir güncel sorun, bu kitabın ana iddialarından biri olan siyasetin uluslararası güvenlik gündeminin belirlemesindeki kritik rolünü terörizm konusu kadar etkili ifade edemez. Çok açık ki, ABD bu konuda önde giden bir oyuncu olmuştur; çünkü bu ülke, 11 Eylül 2001 tarihinde El-Kaide'nin topraklarına saldırması sonrasında terörizm konusundaki görüşünü küçük bir tehdit düzeyinden büyük bir uluslararası problem düzeyine taşımıştır. ABD'nin siyaset yapıcılarının terörizme gösterdikleri yüksek ilgi, güvenlik çalışan akademisyenlerin ve uzmanların konuyla ilgili daha fazla çalışma yapmasına eşlik etmiş ve terörizm çalışmaları yükselen bir trend haline gelmiştir. Bu çalışmalarda uluslararası terörizmin biri "tehdit", diğeri de "siyasi hedef" şeklinde iki önemli kavrama sahip olduğu görülmektedir. Bir tehdit olarak uluslararası terörizme 11 Eylül saldırılarından itibaren özellikle ABD'nin etkisi nedeniyle büyük ve hatta orantısız düzeyde bir ilgi olmuştur. Siyasi hedef olarak terörizmde de ABD'nin terörle savaş söyleminin Bush yönetiminin militarist politikaları nedeniyle reddedilmemiş olsa da eleştirildiği açıkça görülmektedir.

Sekizinci bölümün başlığı ise *Uluslararası Suçlar*'dır. Uluslararası suçlarla mücadele, terörist grupların azaldığını göstermenin mümkün olduğu uluslararası terörizme karşı savaştan farklı olarak iki nedenden dolayı sonsuza kadar devam edebilir: Birincisi, küreselleşme yönündeki trend, özellikle BRICS (Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika Cumhuriyeti) ülkelerinin ve diğer büyük ülkelerin ekonomilerini büyütmeleri ve pazarlarını dünyanın geri kalanıyla birleştirmeleri, yasadışı malları ve hizmet piyasasını bugün olduğunun çok daha ötesine genişletecektir. NAFTA ve AB gibi serbest ticaret bölgelerinin yükselişiyle bu büyük bölgelere giden gemi, araç veya bireyleri denetlemenin giderek daha zor hale gelmesiyle problem daha karmaşık hale gelmektedir. ABD, AB, BRICS bloku ve benzeri öncü güçlerin ulus-aşırı organize suçlara yönelik daha kapsamlı bir yaklaşım konusunda sadece bu faaliyetlerin yasaklanması hususunda değil, böyle bir yaklaşımın küresel alanda uygulanmasına ilişkin anlaşmaya varamamış olmaları ikinci sorunu oluşturmaktadır. Ülkelerin farklı yorumları ve güçlü uygulama mekanizmalarının yokluğundan uluslararası suçlarla mücadelede uluslararası sözleşmeler genellikle etkisiz kalmaktadır.

Geleneksel güvenlik konusu çoğunlukla ekonomik faktörlere bağlıdır. Silahlanma yarışı çerçevesinde siyasi çatışmaların meydana gelmesinde

Yaz

Akademik
Bakış
355
Cilt 15
Sayı 30
Yaz 2022

ekonomik yatırımlar ve teknoloji önemli rol oynamaktadır. Nitekim, küreselleşmenin temel kriteri sınır-ötesi ekonomik ilişkilerdir. Küresel mali kriz olasılığının güvenlik yansımalarının büyük ve hızlı olabileceği hafife alınmamalıdır. Gerçekten de bu kitabın yazıldığı sıralarda dünya ekonomik bir krizle karşı karşıyaydı ve büyük devletler mali krize çözüm bulabilmek adına bir trilyon dolardan fazla kamu harcamasını gerektiren bir iş birliği oluşturmaya çalışıyorlardı. Bu kitabın *Uluslararası Ekonomik Güvenlik* başlıklı Dokuzuncu bölümü de, uluslararası ekonomik güvenlik ve onu oluşturan spesifik unsurlar konusundaki güncel tartışmayı özetlemeye çalışmaktadır. Hangi ekonomik faktörlerin veya somut kaynakların hangi tehditlerden korunması gerekir? Gelişmiş ülkeler ekonomik güvenliğin uluslararası politikayı şekillendiren yönlerini kontrolleri altında tutmak isteseler de, sorunlarla nasıl mücadele edileceği konusunda aralarında anlaşmazlıkların olduğunu görmekteyiz. Bu durum, ekonomi ve güvenlik konusunda Amerika, Avrupa ve Asya yaklaşımları arasında 3 aktörlü bir tartışma şeklini almıştır. Smith'e göre ise, yüksek düzeyde küreselleşmiş bir dünyada birbiriyle giderek entegre olan bu bölgelerdeki büyük devletlerin aktif desteğini içermeyen çözümler tahminen başarılı olamayacaktır.

Uluslararası Çevre ve Doğal Kaynakların Güvenliği başlığını taşıyan Onuncu bölüm çevresel güvenlik konusunu işlemektedir. Güvenlik kavramı ile çevrenin korunması arasındaki ilişki, dünya siyasetinin karmaşık konularından biri hale gelmiştir. Eğer devlet gibi fiziki bir kaynak, değişik siyasi aktörler tarafından korunan veya üzerinde mücadele edilen bir obje olarak kabul ediliyorsa, benzer bir mücadelenin de dünyanın fiziki çevresinin bütün unsurları için yapılması gerekir. Fakat, uluslararası güvenlik konusunda geleneksel yaklaşım, çevrenin korunmasını çok istisnai durumlar dışında kapsamına dahil etme hususunda isteksiz görünmektedir. Öte taraftan, yeni güvenlik görüşünü savunan akademisyenler çevre sorunlarını ayrı bir güvenlik konusu olarak incelemeye istekli olduklarındani çalışmalarında konuyu araştırmaya başlamışlardır. Bu anlamda, uluslararası topluluğun çevresel güvenlik konusunda bir ölçüde de olsa uzlaşmış bilgi oluşturmaya başladığı iki örnek bulunmaktadır: Ozon tabakasının incelenmesi ve küresel ısınma. Bu problemlerin bir anlamda uluslararası kamu yararının kapsamına girdiği kabul edilebilir; nitekim ozon tabakasının incelenmesi ve küresel ısınmaya karşı koruma tedbirleri tüm gezegen için bölünemez ve dışlanamaz faydalar sağlayacaktır.

Uluslararası Halk Sağlığı başlıklı Onbirinci bölümün konusu, günümüzde en çok tartışılan konulardan biri haline gelmiştir. Bu konunun geleneksel görüşü, büyük çaplı bir bulaşıcı hastalık salgınının patlak vermesi gibi uluslararası güvenliğe ilişkin sınırlı veya doğrudan tehditlere odaklanmaktadır. Bu konunun yeni güvenlik veya insan güvenliği çerçevesindeki daha geniş kapsamlı perspektifi, en az gelişmiş devletlerdeki yüksek seviyedeki

bebek ölüm oranları veya halk sağlığı problemlerinin hükümetin otoritesini veya istikrarını sarsmak gibi doğrudan sağlıkla ilgili olmayan güvenlik sorunlarını ön plana çıkarmaktadır. Salgın hastalıklar gibi spesifik bir tehdide karşı zafiyetler, temizlik hizmetleri, beslenme ve yeterli düzeyde tıbbi bakımı içerisine alan daha geniş kapsamlı problemlere açık olmak şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Covid-19 pandemi örneğinde olduğu gibi uluslararası halk sağlığı problemi küresel paydaşlar için de önde gelen bir güvenlik problemi haline gelmiştir. İnsanlık tarihinde sürekli tekrarlanan olaylarla ilgili tecrübeler göz önüne alındığında hiçbir paydaş küresel bir salgını göz ardı etmemelidir.

Kitaptaki son bölüm, *Uluslararası Nüfus Gelişmeleri* başlıklı Onikinci bölümdür. Bu bölüm, büyüklük, kompozisyon, konum, dağılım ve hareketler çerçevesinde insan nüfusundaki gelişmelerin uluslararası güvenlik boyutuyla ilgilidir. Bu kitapta ele alınan konuların birçoğu gibi, demografi teması da başlı başına bir akademik çalışma alanıdır. Buradaki amaç, bu alana ait çeşitli bulguları ve argümanları seçip uluslararası güvenlik sorunuyla ilişkilendirmektir. Bu ilişkilendirme konusundaki ilk sorun, bazı demografik trendlerin özündeki ikili yapıdır: Nüfus konusu, hem güvenliğe dönük bir tehdit olarak hem de korunması gereken birincil nesne olarak değerlendirilmektedir. Bu durum, bölümde ele alınan kitlesel nüfus hareketleri konusunda görülebilmektedir. Bu kitlesel akımları gerçekleştiren, mağdur olarak görülmeli mi ve diğer devletler tarafından kabul edilmeli midir, yoksa daha doğru bir tanımlamayla bir tehdit olarak mı değerlendirilmelidir? İşte insan güvenliğinin birtakım yönleriyle bir sorun olarak görülmeye başladığı nokta burasıdır. Aynı durum, ulusal düzeydeki göç politikaları için de geçerlidir; çünkü birey ilgili siyasi kapsama bağlı olarak hem bir mağdur hem de bir tehdit olarak yorumlanabilir.

Görüldüğü üzere, kitabın hakim tonu şüphecilik; hakim analitik yaklaşımı siyasidir. Şüpheli niteliktedir; çünkü güncel uluslararası güvenlik problemlerinin incelenmesini önemsemiştir. Bu kapsamda, Smith, sorunları bütün uluslararası güvenlik tehditlerini aynı standartlara göre yorumlayan analitik bir çerçeve içerisinde değerlendirmeye çalışmıştır. Siyasidir; çünkü neyin hangi tehlikelerden korunacağına karar verilmesi sürecinde güç merkezlidir. Hiçbir siyasi aktör, güvenlik problemlerini her zaman eşit bir düzeyde ve etkin bir biçimde yönetebilecek kapasiteye sahip değildir. Bu nedenle, yazar, siyasi tercih sürecini hem rakip değerleri hem de öncelikleri göz önünde bulundurarak ifade etmiştir. Gerçeten de uluslararası güvenliğe dönük alternatif yaklaşımların çoğu güç merkezlidir. Bu alternatif yaklaşımlar, geleneksel kuramlarla karşılaştırıldığında sadece farklı bir güç görünüşünü kabul etmekle beraber, farklı temel aktörleri ya da değerleri varsayarlar. Ayrıca, uluslararası güvenlik problemlerini insan hakları, adalet ya da eşitlik gibi normatif açılardan ele alan benzeri çalışmaların insanların tüm zamanlarda

ve mekanlarda neye değer vermesi gerektiği konusunda evrensel değerleri değil, Batılı veya transatlantik değerleri güçlendirme eğiliminde olduğunu görmekteyiz.

Peki uluslararası güvenlik çalışmalarının geleceği ne olacaktır? Uluslararası güvenlik, insana yönelik tehditler açısından tanımlandığında esasen insanlığı kendi kendisinden korumak anlamına gelmektedir. Eğer durum buysa, sonu olmayan bir mücadele gibi görünecektir. Çünkü, bu kitapta tartışılan her güvenlik problemi, savaştan uyuşturucu kaçakçılığına, iklim değişikliğinden salgın hastalıklara, demografik gelişmelerden terörizme, dünya medyası ile siyasi elitlerin düzenli olarak ve ciddi anlamda dikkatini çekmeye devam etmektedir. Her gün haber başlıklarında bir terör saldırısı, küresel ekonomik kriz, küresel ısınmayla ilgili alarm veren yeni bir bilgi veya grip salgını gibi eşzamanlı uluslararası güvenlik sorunuyla karşılaşmaktayız. Dünya siyasi gündemi zaten bu kadar doluyken hangi konular öncelikli uluslararası güvenlik sorunları olarak dikkatimizi çekmeyi hak edecektir? Ve uluslararası topluluk öncelik sırasını genel olarak nasıl belirleyecek ve idare edecektir? Bu soruları tam olarak anlamadan ne birbiriyle rekabet eden konuları etkin bir şekilde analiz edebiliriz ne de gelecekte hangi konuların uluslararası güvenlik sorunları olacağını kesin olarak öngörebiliriz. Bu kapsamda, uluslararası güvenlik, bugün her zamankinden daha fazla gerekli bir çalışma alanı haline gelmesine karşın, bir alt disiplin olarak analitik etkisini ciddi olarak kaybetme tehlikesiyle de karşı karşıyadır.

Görüş

Akademik
Bakış

358

Cilt 15
Sayı 30
Yaz 2022